

مالیات بر ارزش افزوده را بهتر بشناسیم

(بخش پنجم - معافیت ها)

معافیت در قانون مالیات بر ارزش افزوده

به طور کلی مصرف برخی از کالاها و خدمات در نظام مالیات بر ارزش افزوده از پرداخت مالیات معاف می باشد. این معافیت ها به منظور کاهش اثرات سوء استقرار این نظام مالیاتی (مثلاً فشار بر اقشار کم درآمد - اثر تنزلی) و کاهش هزینه های اجرایی و وصول مالیات اعمال می گردند. مع الوصف عمدتاً معافیت ها شامل سبد مصرفی خانوارها اعم از محصولات کشاورزی نظیر برنج، روغن، آرد، شکر، دارو، کاغذ، مطبوعات، لوازم مصرفی درمانی، خدمات آموزشی، حمل و نقل و ... می گردد.

معافیت های کالاها و خدمات موضوع ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده

اصل (۵۱) قانون اساسی مقرر می دارد: هیچ نوع مالیات وضع نمی شود مگر به موجب قانون. موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می شود.

در همین چارچوب معافیت های موضوع ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده باهدف حمایت از مصرف کنندگان در (۱۷) بند ذیل ماده مذکور تبیین گردیده است که از جمله می توان به معافیت های محصولات کشاورزی فراوری نشده به موجب بند (۱) ماده مذکور اشاره نمود. مطابق بند یادشده محصولات کشاورزی فراوری نشده از پرداخت مالیات و عوارض ارزش افزوده معاف می باشند. همچنین به موجب بند ۴ ماده مزبور سبد عمومی کالاهای مصرفی خانوار از جمله آرد خبازی، نان، گوشت، قند، شکر، برنج و ... و به موجب بند ۹ انواع دارو، لوازم

مصرفی درمانی، خدمات درمانی و خدمات توان بخشی و حمایتی و به موجب بند ۱۴ انواع خدمات پژوهشی و آموزشی از پرداخت مالیات و عوارض ارزش افزوده معاف می باشند.

معافیت صادرات کالاها و خدمات موضوع ماده (۱۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده

به موجب مفاد ماده (۱۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده و مبتنی بر اصل مقصد و به جهت بهبود تراز تجاری کشور، صادرات کالا و خدمات نه تنها مشمول مالیات و عوارض ارزش افزوده نخواهد بود بلکه مالیات و عوارض پرداختی مربوط به نهاده ها و عوامل تولید بکار رفته در تولید محصول صادراتی یا محصول صادراتی خریداری شده به صادرکنندگان مسترد می گردد. ضمناً برای تسریع در استرداد به موجب ماده (۳۴) قانون رفع موانع تولید مصوب سال ۱۳۹۴ سازمان امور مالیاتی مکلف گردیده است ظرف یک ماه نسبت به استرداد مالیات و عوارض محصولات صادراتی اقدام نماید که در حال حاضر دستورالعمل اجرایی آن به ادارات کل امور مالیاتی ابلاغ گردیده است. نکته حائز اهمیت در دستورالعمل یاد شده این می باشد که ادارات کل امور مالیاتی بدون الزام به بررسی دفاتر و صرفاً بر مبنای اسناد و مدارک تبیین شده در دستورالعمل مذکور نسبت به استرداد اقدام خواهند نمود.

یکی از معضلات اصلی در استرداد مالیات و عوارض صادرکنندگان، مقاومت ادارات کل امور مالیاتی بوده است که به دلیل تحقق کامل درآمدهای مالیاتی انگیزه برای استرداد نداشته اند بدین منظور مقرر گردید به منظور تسهیل در فرایند استرداد نسبت به تأمین اعتبار از محل وجوه متمرکز در خزانه اقدام شود که این امر موجب گردیده است که مالیات و عوارض استرداد شده به صادرکنندگان در هشت ماه اخیر نسبت به مدت مشابه سال قبل از رشد پنجاه درصدی (۵۰٪) برخوردار باشد. همچنین مقرر گردیده است در کلیه ادارات کل امور مالیاتی گروه های ویژه استرداد تشکیل گردد.